

La Bulteneto

Numero 25 ❁ René de Saussure - Jaro 2018

Cent plej belaj A F I Ŝ O J

Ekspozicio en Vieno

HISTORIO DE ALBERTINA

La Bulteneto

Numero 25 • Jaro 2018 •

Tekstoj: Familio Klag.

Redaktejo - eldonejo - presejo:

Rudolfnergasse 8/11, 1190 Vieno, Aŭstrio.

La cifereca versio estas senkosta.

Informoj pri la tarifoj de la presita versio kaj anoncoj:
esperanto@chello.at.

Papero: Papyrus Color Copy 120 g m⁻².

Unverkäufliche, private Ausgabe – Nevendebla, privata eldono

Skriboj: Calibri (teksto), Times New Roman (klarigo de la bildoj).

La paperan version ricevas donace:

Aŭstria Nacia Biblioteko, Vieno, Aŭstrio;

CDELI, La Chaux-de-Fonds, Svisio;

Germana Esperanto-Biblioteko, Aalen, Germanio;

Biblioteko Hector Hodler de UEA, Roterdamo, Nederlando;

Interkultura Centro Herzberg, Germanio;

Esperanto-Biblioteko "Ramon Molera Pedrals", Barcelona, Hispanio;

Biblioteko de Esperanto-Societo Kebekia, Montrealo, Kanado;

aliaj bibliotekoj post peto.

Sur paĝo 1: Du afiŝoj de la aŭstria radiostacio FM4.

Foto Klag.

Cent plej belaj A F I Ŝ O J

Afiŝo donu klaran, okulfrapan mesaĝon. Ĝi estu de malproksime legebla. Evidente nur malmultaj afiŝoj plenumas tiujn taskojn.

La 26an de junio 2018 okazis gazetara konferenco en MAK, la Muzeo por Aplikita Arto en Vieno, Stubenring 5. En kela salonego de MAK pendas cent afiŝoj, kiuj estas aŭ estu la plej bonaj de la jaro 2017. Tio estas la rezulto de konkurso, en kiu partumis 2293 afiŝoj de 657 artistoj respektive firmaoj en Germanio, Aŭstrio kaj Svislando. La demandon de Renate Klag, laŭ kiuj kriterioj oni elektis la afiŝojn, la ĉeestantoj ne povis klare respondi. En unua fazo oni elektis laŭ vaga „sento en la ventro“, poste oni elektis denove, ĝis restis 100 afiŝoj aŭ serioj. Gravas ankaŭ la teknika vidpunkto kaj la demando, ĉu la afiŝo jam estis ie ekspoziciita.

Laŭ mia persona impresado preskaŭ neniuj afiŝoj donas klaran informon, aŭ estas iel arte bela respektive valora. Plej ofte oni devas longe serĉi, pri kio temas. Ĉu oni varbas por ekspozicio, por teatraĵo, por festivalo aŭ radiostacio? Ĉu oni volas provoki, informi aŭ karikaturi?

La ekspozicio viziteblas ĝis la 23a de septembro 2018.

MAK, Vieno, 1a distrikto, Stubenring 5.

Pliaj informoj: <https://www.mak.at/presse>

WK

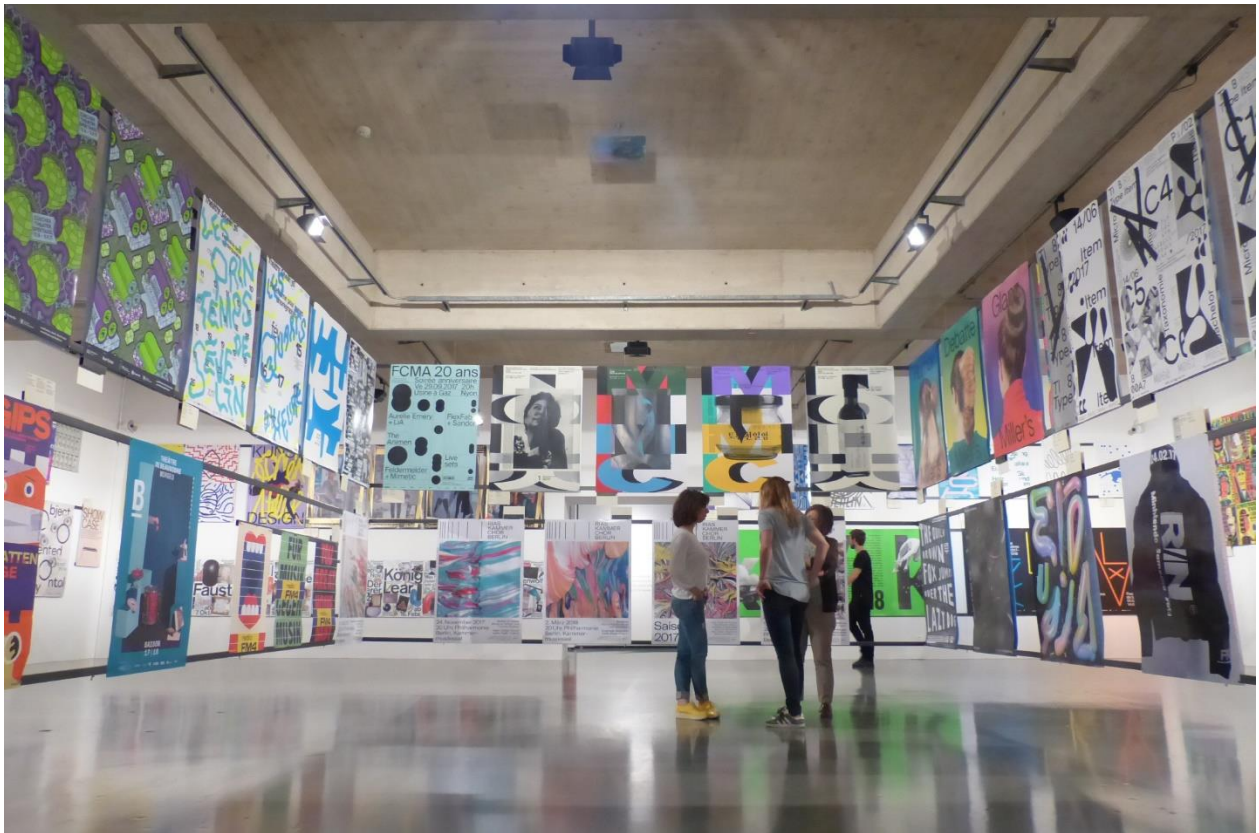
Atelier: Studio Es

Grafik: Verena Panholzer (Art Direction), David Einwaller (Junior Art Direction)
Diagonale – Festival des österreichischen Films, Plakat Anniversary Poster,
aus einer Serie von vier Plakaten

Auftraggeber: Diagonale, Festival des österreichischen Films

Druck: Remaprint, Drucktechnik: Offsetdruck

© Studio ES/100 Beste Plakate e.V.

Parto de la ekspozicio. Foto Klag.

HISTORIO DE ALBERTINA

La palaco kaj la kolekto ĝis 1918

La vorto Albertina hodiaŭ havas du signifojn: Unue ĝi estas la nomo de la habsburga palaco sur Aŭgustina Bastiono en Vieno; due tiel nomiĝas la plej granda kolekto de grafikaĵoj en la mondo, kiu troviĝas ekde la fino de la 18a jarcento en tiu palaco.

Sur la tereno, kie nun staras la palaco, dek unu metrojn super la nivelo de la imperiestra ĝardeno, troviĝis komence de la 17a jarcento la tiel nomita Hofstadel, kiu apartenis al la fortikaĵoj el la tempo post la sieĝo fare de la turkoj en la jaro 1529. En la dua parto de la 17a jarcento Hofstadel malkonstruiĝis kaj oni konstruis tie la kortegan konstruan oficejon.

1742 la direktoro de la kortega konstrua oficejo Emanuel Teles da Silva Tarouca (ankaŭ: Tarouca; 1696-1771) ricevis de la imperiestrino Maria Theresia la permeson alikonstrui tiun kortegan konstruan oficejon al palaco,

kiun oni nomis tiam „Palaco Tarouca“. Tarouca estis la filo de la portugala ambasadoro kaj dum multaj jaroj edukisto, grava konsilanto kaj intimulo de Maria Theresia. Li pensiuliĝis en la jaro 1757 kaj Maria Theresia aĉetis la palacon por uzi ĝin kiel gastdomon.

La sekvaj rezidantoj estis Albert Kasimir de Sachsen-Teschen (1738-1822) kaj lia edzino arkidukino Maria Christina (1742-1798), la plej amata infano de Maria Theresia. Ili geedziĝis 1766 en Schlosshof. En la sama jaro Maria Christina donacis al Albert unu presitan grafikaĵon, kio instigis lin kolekti artaĵojn. Tuj poste Albert iĝis guberniestro por Hungario por sia bopatrino kaj loĝis kun Maria Christina en Preßburg (hodiaŭ Bratislavo). Tie li celkonscie kolektis grafikaĵojn, instigata de sia edzino, kiu interesiĝis pri arto kaj mem bone desegnis. Ŝiaj desegnaĵoj iĝis parto de la kolekto. Dum la tuta vivo ŝi estis artosentema kaj fortege subtenis sian edzon en la kolektado ne nur finance, sed ankaŭ konsilante. Do ili havis komunan intereson pliampleksigi tiun kolekton.

Pro klerigo kaj vizitado de parencoj en Florenco, Modeno kaj Napolo Albert kaj lia edzino vojaĝis de januaro ĝis julio 1776 tra Italio. Ili transdonis mesaĝojn, vizitis artajn kolektojn kaj militajn fortikaĵojn, migris sur la monton Vesuvio kun Lord William Hamilton, kiu enkondukis ilin en la vulkanologion. En Venecio la 4an de julio 1776 la aŭstria ambasadoro Giacomo Conte Durazzo transdonis al la geedzoj pli ol mil kuprogravuraĵojn, kiuj pligrandigis la grafikaĵan kolekton, kiu hodiaŭ estas la plej granda en la mondo.

En tiu tempo oni ne plu nur amasigas kuriozaĵojn, sed fondis science ordigitajn kolektojn kaj bibliotekojn.

1780 Albert iĝis la aŭstria guberniestro en Aŭstria Nederlando, kie la kortega arkitekto Louis de Montoyer (1747-1811) novkonstruis norde de Bruselo en rura regiono la kastelon Laken, kie la paro loĝis.

En la jaro 1792 Albert kaj Maria Christina pro revolucio devis fuĝi kun la kolekto unue al Dresdeno, la hejmurbo de Albert, poste ili translokiĝis al Vieno. Tie 1795 imperiestro Francisko la dua subtenis ilin finance kaj donacis al ili la palacon de la iama posedanto Tarouca.

Albert komisiis sian arkitekton Montoyer adapti la palacon por siaj grafikaĵa kolekto kaj biblioteko kaj alkonstruigis reprezentativan alon inter la jaroj 1802 kaj 1804, uzante ankaŭ parton de la Aŭgustina monaĥejo, kaj la palaco iĝis pli ol duoble pli granda. La nun 150 metrojn longa fasado apud la imperiestra palaco Hofburg montris impresive la financan povon kaj memkonscion de tiu duko. La interiorajn objektojn de la palaco Laken li integris en la novajn pompajn salonegojn: Silkaj tegaĵoj el Lyon, artaj marketroj kaj orumitaj kristalaj lustroj. La artaĵoj estis transportitaj per tri ŝipoj de Laken tra Hamburgo al Dresdeno, sed unu el la ŝipoj dronis en Manika Kanalo pro ŝtormego.

Dum la alikonstruado la paro loĝis en palaco Kaunitz apud Vieno, kie Maria Christina mortis en la jaro 1798. Ŝi iĝis nur 56-jara. Maria Christina estis la sola infano de Maria Theresia, kiu rajtis edz(in)iĝi ne pro la habsburga dinastia strategio de la imperiestrino, sed pro ama rilato.

Laŭ ordono de Albert la tiam plej fama itala skulptisto Antonio Canova (1757–1822) konstruis piramidan tomban monumenton por Marie Christine. Tiu cenotafo staras en Aŭgustina Preĝejo, ĉe Albertina. Temas pri la unua publika tomba monumento por virino en Vieno. Aŭgustina Preĝejo estis la kortega preĝejo de la Habsburgoj.

Siajn lastajn vivjardekojn Albert pasigis en sia palaco sen multaj kontaktoj kun la publiko kaj pliampleksigis sian kolekton. 1816 li decidis, ke la kolekto estu fideikomiso, do nedisigebla kaj nevendebla valoraĵo. Post la morto de Albert en la jaro 1822 liaj heredantoj pligrandigis la kolekton, kiu poste iĝis parto de

la Habsburga familia fonduso. La unuan fojon oni nomis la kolekton „Albertina” en la jaro 1870, por memorigi la nomon de la fondinto.

Post Albert loĝis en la palaco:

1822-1847 arkiduko Carl (1771-1847), adoptita filo de Albert, samtempe nevo de Marie Christine, kaj venkinto super Napoleono apud Aspern 1809, kaj ties edzino princino Henriette de Nassau-Weilburg (1797-1829). Carl komisiis la arkitekton Josef Kornhäusel (1782-1860) alikonstrui la palacon, ĉefe la internon kaj la pompan ŝtuparon kun la du sfinksoj el aŭstria kalkŝtono.

1847-1895 arkiduko Albrecht (1817-1895) kaj princino Hildegard de Bavario (1825-1864). Albrecht estis la plej aĝa filo de arkiduko Carl. Albrecht venkis Italion dum la batalo ĉe Custoza 1866. Al li memorigas rajdista statuo antaŭ la ĉefenirejo de Albertina, starigita 1899.

1895-1919 arkiduko Friedrich (1856-1936) kaj princino Isabelle de Croy-Dülmen (1856-1931). Friedrich adoptiĝis post la morto de sia patro fare de sia onklo arkiduko Albrecht. La paro venis 1874 de Preßburg al Vieno kiel la heredantoj post Albrecht. Friedrich estis edukita mineja inĝeniero, metalurgo kaj agrikultura entreprenisto kaj okupiĝis ankaŭ pri laktobrutbredado. Sur siaj posedaĵoj en Teschen li starigis kvazaŭ laktan imperion kaj iĝis la plej riĉa persono en la monarkio. 1914-16 li estis feldmarŝalo kaj havis la ĉefan komandon dum la Unua Mondmilito. 1919 li senposediĝis fare de la Respubliko Aŭstrio kaj perdis la palacon kaj la grafikaĵan kolekton. Kun sia familio li translokiĝis al la hungara urbo Altenburg (hodiaŭ Mosonmagyaróvár). Tie li mortis kiel la lasta iama habsburga posedanto de la tiea palaco en la jaro 1936.

1919 ĝis 2003

Post la unua mondmilito (1914–1918) Aŭstrio iĝis respubliko, kaj multaj nobeloj perdis sian propraĵon, kies nova posedanto iĝis la juna respubliko, kiu ne pagis kompenson al la nobeloj. Oni volis neniigi la memoron pri la monarkia pasinteco. La pompaj salonegoj fermiĝis, ili iĝis storejoj por artaĵoj,

burooj kaj bibliotekoj. La kultura heredaĵo iom post iom ruiniĝis. Tamen kreskis la kolekto sub Alfred Stix, la direktoro de Albertina de 1923 ĝis 1934. Li kompletigis la kolekton aĉetante francajn kaj germanajn desegnaĵojn. La nomo „Albertina” por la kolekto kaj por la konstruaĵo iĝis oficiala jam en la jaro 1921.

La 12an de marto 1945 Albertina grave damaĝiĝis pro bombardado fare de usonaj aviadiloj. Ĝis 1952 nur supraĵe oni renovigis la palacon, kiu perdis sian historian identecon. En la jaro 1959 ĝi estis malfermita nur 35 horojn en la semajno kaj la nombro de la vizitantoj kaj uzantoj estis ne granda.

Ampleksa renovigado

De 1962 ĝis 1986 direktoro Walter Koschatzky revivigis la palacon kaj la kolekton. Li okazigis 200 ekspoziciojn, tial Albertina iĝis pli konata.

Albertina alikonstruiĝis kaj renoviĝis en la 1990aj jaroj. La remalfermo okazis ne 2002, sed nur 2003, ĉar dumlabore oni trovis romian tombejon kun 130 tomboj. Reestiĝis la historia fasado kaj la 18 pompaj salonegoj. En diversaj landoj oni sukcesis aĉeti la originalajn historiajn meblojn el la periodo inter 1780 kaj 1822. La ĉefa enirejo rekonstruiĝis sur la nivelo de la 11 metrojn alta bastiono. Nove estiĝis ĉambregoj por ekspozicioj, la areo por tiaj kreskis de 150 m² al 5.000 m². La volumeno de la nova subtera storejo estas 5000 m³. Rimarkindas ŝtuparo por festaj eventoj kaj spegula ĉambro.

Por vizitantoj okulfrapas flugilsimila tegmento (Flugdach, „Soravia Wing“) el titano, konceptita 2003 de la aŭstra skulptisto Hans Hollein (1934–2014). Temas pri 53 metrojn longa, mallarĝa tegmento antaŭ la enirejo, kiu aŭdace trastrekas la historian fasadon. Ĝi estis kaj estas ege diskutata, sed necesa, ĉar ĝi protektas kontraŭ pluvo la novajn lifton kaj rulŝtuparon. La lifto necesas por vizitantoj, kiuj bezonas rulseĝon, ĉar la ramplon oriente de Albertina oni anstataŭigis per kruta ŝtuparo. Erwin und Hanno Soravia pagis la kostojn de la tegmento. La familio Soravia okupiĝas pri konstru-projektoj kaj nemoveblaĵoj. Sub la tegmento legeblas la vortoj „Sammlung (kolekto) Batliner“. Tiu kolekto,

kiu konsistas el 500 artaĵoj de la franca impresionismo ĝis la nuntempa arto, la kerno de daŭra ekspozicio, estas ekde 2007 propraĵo de Albertina. Rita kaj Herbert Batliner kolektis tiujn pentraĵojn ekde la 1960aj jaroj.

La muzeo Albertina en Vieno
malantaŭ la Palmejo kaj la Burga Ĝardeno

Albertina hodiaŭ

Profesoro d-ro Klaus Albrecht Schröder estas la direktoro ekde 1999. Li evoluigis la pozicion de Albertina, kiu estas nun ne nur ŝtata scienca institucio kaj ne nur grafikaĵa kolekto, sed ankaŭ kolektas kaj ekspozicias fotojn kaj pentraĵojn. Daŭre Schröder klopodas ekspozicii ne nur objektojn de Albertina mem, sed ankaŭ de aliaj institucioj kaj daŭrajn respektive portempajn pruntaĵojn.

La nombro de la vizitantoj ege kreskis al preskaŭ 800 mil jare. Albertina estas nun unu el la plej multe vizitataj muzeoj en Vieno. La kvar fakoj estas grafikaĵoj, fotoj, pentraĵoj kaj arkitekturaj objektoj. Kreskis ankaŭ la nombro de la kunlaborantoj de 60 en la jaro 1999 al 300 aktuale.

En la jaro 2008 malfermiĝis nova 300 m² granda salonego por studado. Tiel eblas aliri la kolekton, kiu konsistas el pli ol unu miliono da objektoj. En la subtera, kvaretaĝa explorejo troviĝas biblioteko, renovigejo kaj laborejo.

Pro pluvego en junio 2009 akvo fluis en la subteran storejon. Pro teknika damaĝo oni ne tuj povis reagi. Rapidege oni devis transporti 950 mil objektojn provizore al sekura loko.

Pliaj informoj troveblas en tiu Kultura Raporto:

<http://www.kunstkultur.bka.gv.at/DocView.axd?CobId=66667>

Renate kaj Walter Klag

Litografio ĉirkaŭ 1840

Antonio Canova: Cenotafo por Marie Christine, Aŭgustina Preĝejo
1798 - 1805

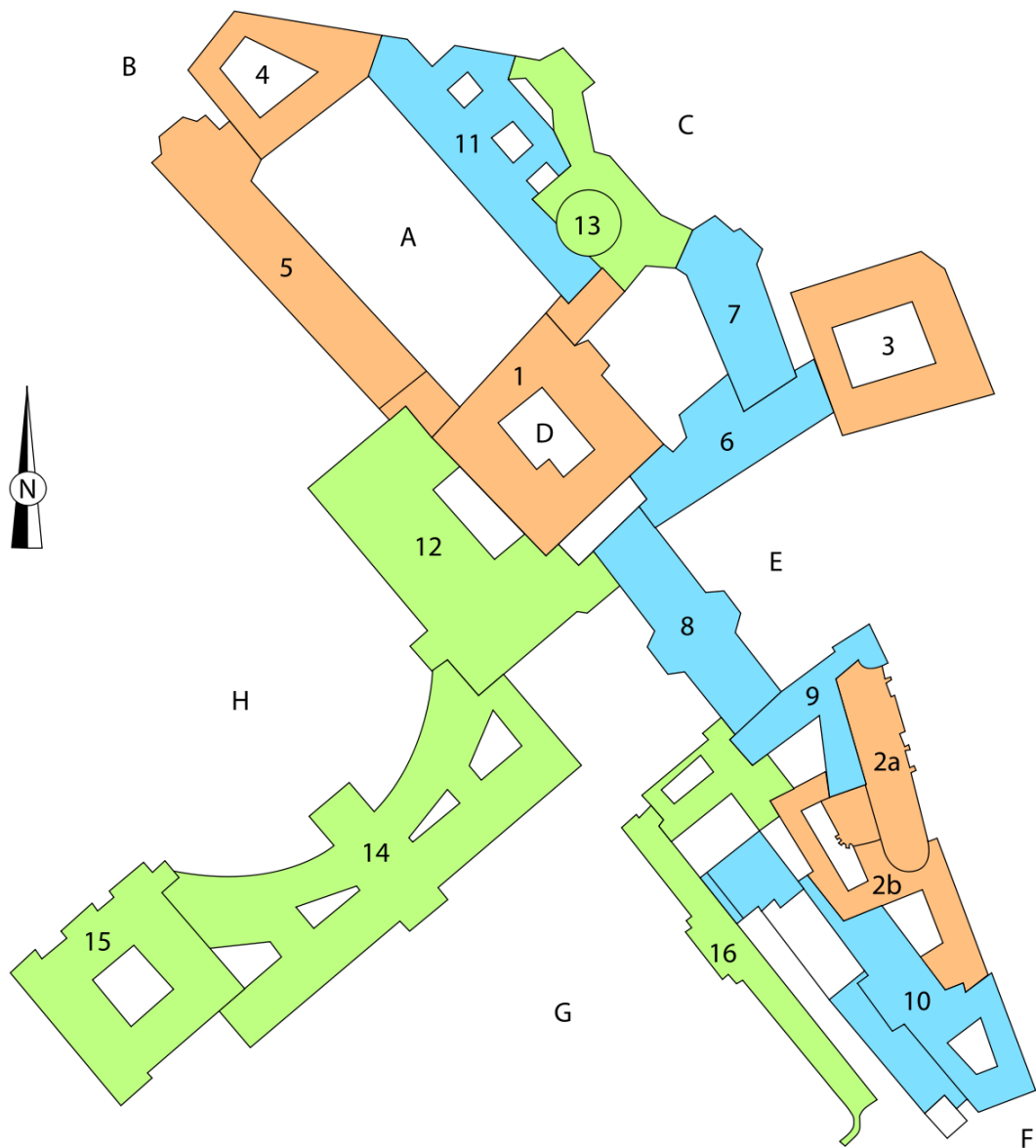
UXORI OPTIMAE - POR LA PLEJ BONA EDZINO
Sur la monumento ne videblas kristanaj simboloj,
sed kelkaj framasonaj motivoj.

Prononco

Maria Theresia [terézia] regis 1740 ĝis 1780; Tarouc(c)a [taruka]; Kasimir de Sachsen-Teschen [kázimir de Saksio-Teŝino]; Christina [kristina]; Schlosshof [ŝloŝhof]; Preßburg [presburg]; William Hamilton [ŭiljem hémiltn]; Giacomo Conte Durazzo [ĝákomo konte duraco]; Louis de Montoyer [luj de montojé]; Lyon [lió]; Kaunitz (Wenzel Anton Graf Kaunitz-Rietberg, 1711-1794) [kaŭnic]; Antonio Canova [antónio kanova]; Laken [laken]; Carl [karl]; Nassau-Weilburg [nasaŭ-vajlburg]; Josef Kornhäusel [jozef kornhojsel]; Albrecht [albreĥt]; Custozza [kustoca]; Friedrich [fridriĥ]; Croy [kroj]; Teschen [teŝen] estas hodiaŭ pola-ĉeĥa duobla urbo Cieszyn - Český Těšín en Silezio; Mosonmagyaróvár [móŝonmadjarovar]; Stix [ŝtiks]; Walter Koschatzky [valter koŝacki]; Schröder [ŝröder]; Hollein [holajn]; Soravia [sorávia].

Fontoj

wien-vienna.at/kultur/kunst/die-baugeschichte-der-albertina/
www.wien.gv.at/wiki/index.php?title=Habsburger
www.habsburger.net
de.wikipedia.org/wiki/Hofbauamt
www.burgen-austria.com/palais.php, www.burgen-austria.com/palais.php?id=95
artinwords.de/die-gruendung-der-albertina/
www.wien.gv.at/wiki/index.php/Hofstadel
www.burghauptmannschaft.at
deacademic.com/dic.nsf/dewiki/1071580
derstandard.at/1233579/Das-Palais-auf-der-Bastei
www.wien.gv.at/wiki/index.php?title=Felix_Czeike:_Historisches_Lexikon_Wien
www.digital.wienbibliothek.at/wbrobv/content/titleinfo/1112764
www.ksta.de/palais-frisch-vergoldet-13872938?originalReferrer=https://www.google.at/
derstandard.at/1230346/Verzahnter-Komplex-von-Einzelgebäuden
www.planet-vienna.com/E/SPOTS/palais_albertina/albertina.htm

La imperiestra kastelo Hofburg en la unua distrikto de Vieno

10 ... Albertina

2a ... Aŭgustina preĝejo

2b ... Aŭgustina monaĥejo

8 ... La Pompa Salonego (Prunksaal)

13 ... Miĥaela kupolo, iama sidejo de Internacia Esperanto-Muzeo IEM

C ... Miĥaela Placo (Michaeler Platz)

Norde de C ... Herrengasse 9, Esperanto-Muzeo

E ... Jozefa Placo (Josefsplatz)

G ... Burga Ĝardeno (Burggarten)

Pliaj klarigoj: de.wikipedia.org/wiki/Hofburg

Anoncoj kaj informoj

Esperanto in Wien lernen

ESPERANTO

EINE STUNDE KOMPAKT

FÜR STUDENTINNEN UND STUDENTEN

im Café Schopenhauer, Wien 18., Staudgasse 1.

5 Gehminuten von U6 Währingerstraße.

Die Termine erfahren Sie bei

esperanto@chello.at

Teilnahme kostenfrei • Keine Spende

Esperanto-Jugend-Lernrunde Wien

für Junge und Junggebliebene,

für alle Sprachniveaus.

Bei der besten, größten und billigsten Pizza Wiens lernen wir
in gemütlicher und unterhaltsamer Runde ganz individuell.

Pizzeria Mafiosi, Wien 15., Reindorfstraße 15

Termine und Anmeldung: jel_vieno@yahoo.com

Teilnahme kostenfrei • Keine Spende

“Esperanto ist eine hervorragend gelungene Form der
Optimierung von Sprache
für die internationale Kommunikation.“
Univ.-Prof. Dr. Heiner Eichner, Wien

GEDENKJAHR 2018

2018 ist Saussure-Jahr. Vor 150 Jahren, am 17. März 1868, wurde René de Saussure in Genf geboren.

Nach dem Studium der Sprachwissenschaft und der Mathematik verfasste er sein wichtigstes Werk "Über die Wortbildung im Esperanto".

1907 publizierte René de Saussure das Projekt einer universellen Währung, die er "Spesmilo" nannte. Aus dem französischen Wort "espèce" leitete er "speso" ab. Mil bedeutet 1000. 1 Spesmilo (Sm) = 10 Spescentoj (Sc) = 100 Spesdekoj (Sd) = 1000 Spesoj.

S

Diese Währung wurde offiziell von einigen britischen und Schweizer Banken verwendet.

Der Spesmilo (Sm) hatte den Wert von 0,733 g reinem Gold und konnte wegen der Goldbindung leicht in andere Währungen umgerechnet werden:

1 Sm = 2 Britische Schillinge = 1 Russischer Rubel = 0,5 US-Dollars = 2,5 Schweizer oder Französische Franken = 2,5 Spanische Peseten.

Die Münzen zu 1 und 2 Sm waren und sind bis heute begehrte Sammelobjekte und verschwanden daher schnell aus der Zirkulation. Seit 1919 hat der Spesmilo nur mehr numismatischen Wert.

1942 wurde in den Niederlanden die Universala Ligo gegründet. Diese Organisation trat für die internationale Verständigung und eine universelle Währung ein. Der Name dieser Währung ist Stelo (Esperanto: Stern; Mehrzahl Steloj). 1959 wurden Münzen zu 1, 5 und 10 Steloj geprägt, 1965 folgten drei Varianten einer 25-Steloj-Münze. Auch Papiergeld wurde herausgegeben. Die Steloj eigneten sich sehr gut vor allem für die Überweisung von kleineren Beträgen im internationalen Zahlungsverkehr. Auch diese Münzen und Geldscheine wurden eifrig gesammelt und sind heute sehr gesucht.

Zur 150. Wiederkehr des Geburtstages von René de Saussure am 17. März 2018 wurde eine silberne Medaille in Form einer Münze mit einer Nominale von 100 Steloj herausgegeben. Sie besteht aus 1 Unze Feinsilber 999/1000 (31,1 g), der Durchmesser beträgt 37 mm. Hersteller ist die Münze Österreich, eine Tochter der Österreichischen Nationalbank. Die künstlerische Feinarbeit stammt von Mag. Helmut Andexlinger, der Chefgraveur der Münze Österreich ist. Andexlinger leitet seit 2016 die Graveurabteilung der Münze Österreich. Er hat die Fachschule für Metalldesign in Steyr absolviert, danach studierte er Kommunikationswissenschaften an der Universität Wien. Zu seinen größten Erfolgen zählt das Design für die 2-Euro-Münze 2012, die in 17 Ländern in Umlauf ist; er gewann dafür einen Wettbewerb mit 800 Einreichungen.

Prezo 49 € plus sendokostoj.
Mendoj: esperanto@chello.at

Esperanto ist im Aufschwung. In den letzten drei Jahren meldeten sich über 1,5 Millionen bei den kostenfreien Esperantokursen von lernu und duolingo an. Parallel dazu steigen auch die Teilnehmerzahlen bei Esperanto-Jugendkongressen.

Abbildungen von Stelo-Münzen findet man bei Wikimedia Commons unter <https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Stelo>

Walter Klag

Die junge Sprache für junge Menschen Esperanto hat Erfolg

- ▶ Die internationale Kultursprache Esperanto ist wesentlich leichter als Englisch erlernbar.
- ▶ Esperanto eignet sich sehr gut für die internationale Kommunikation.
- ▶ Esperanto ist Kommunikation und Kulturtransfer auf gleicher Augenhöhe für Menschen mit verschiedenen Muttersprachen.
Mit Esperanto ist heute ein internationaler Wissenschafts- und Kulturaustausch möglich, ohne dass ein Volk deshalb diskriminiert ist, weil seine Sprache nicht als international bedeutsam angesehen wird.
- ▶ Mit Esperanto kann man die unterschiedlichen Aspekte des menschlichen Denkens und Fühlens ausdrücken.
- ▶ Esperanto bedeutet Selbstorganisation von Bürgerinnen und Bürgern und kommt ohne öffentliche Subventionen aus.
- ▶ Esperanto ist eine lebende Sprache, die sich wie andere Sprachen entwickelt.

1,7 Millionen

lernen Esperanto mit dem Gratiskursen von *duolingo*.

260 000

lernen Esperanto kostenfrei mit www.lernu.net

Noch nie haben so viele Menschen Esperanto gelernt wie in den letzten drei Jahren.

Wikipedia in Esperanto

240 000 Artikel eo.wikipedia.org

Das Geld der Esperanto-Gemeinschaft:

commons.wikimedia.org/wiki/Category:Stelo

Internationales Esperanto-Museum

Wien 1., Herrengasse 9

Haltestelle Herrengasse der U3

☎ 0043 1 534 10 730 💻 esperanto@onb.ac.at

Öffnungszeiten: Dienstag bis Sonntag 10 bis 18 h

Donnerstag 10 bis 21 h

Esperantokurse und Führungen auf Anfrage.

Im selben Haus befinden sich auch die

Sammlung für Plansprachen,

die

Musikaliensammlung

und das

Globenmuseum

Unverkäufliche, private Ausgabe – Nevendebla, privata eldono